

Néhány fontos és aktuális környezetvédelmi fogalom

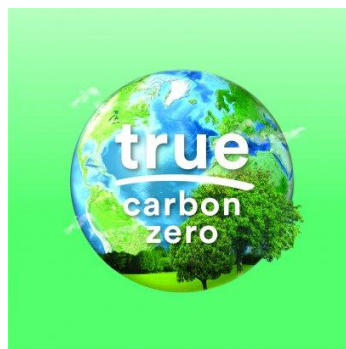
Lázár Károly

A környezetvédelemmel kapcsolatos publikációkban gyakran tűnnek fel olyan kifejezések, mint

- szén-dioxid-semleges (carbon neutral),
- szén-negatív (carbon negative) kibocsátás,
- nettó nulla (net zero) kibocsátás,
- nulla kibocsátás (zero emissions, carbon zero),
- alacsony szén-dioxid-kibocsátás (low carbon, low emissions),
- klíma-pozitív (climate positive, carbon positive),
- klíma-semleges (climate neutral).

Mit jelentenek ezek a kifejezések? Miben különböznek egymástól?

Szén-dioxid-semleges – Szén-dioxid-semleges a folyamat, ha a légkörbe bocsátott CO₂-kibocsátás mennyisége megegyezik a légkörből kivont CO₂ mennyiségével. A hatás semleges, nulla. A folyamat nem ront aktívan, de nem is javít az éghajlaton. Szén-dioxid-semlegesnek tekinthetők például az erdők, talajok és óceánok.



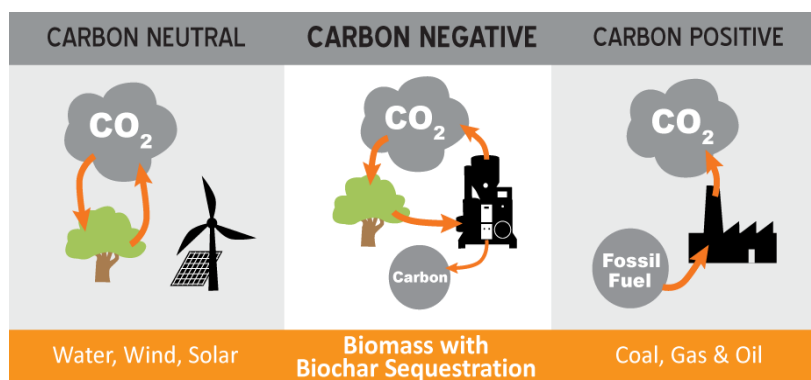
A Lenzing által használt logo a „carbon neutral” minősítésű Tencel-szálak reklámozására

Egyelőre azonban egyetlen mesterséges szénnyelő sem képes a globális felmelegedés elleni küzdelemhez szükséges mértékben eltávolítani a szén-dioxidot a légkörből. Ezért a névlegesen szén-dioxid-semlegessé váláshoz a vállalatoknak csak egy lehetőségük van: kiegyenlítik kibocsátásukat ellentételezéssel: szén-dioxid-kibocsátási egységek megvásárlásával.

Szén-negatív, karbon-negatív – A folyamat szén-dioxid- (karbon-) negatív, ha a légkörből kivont CO₂ mennyisége nagyobb, mint a légkörbe kibocsátott CO₂-mennyisége. A folyamat tehát kedvező, vagyis aktívan tesz valamit az éghajlat javításáért.

A **nettó nulla kibocsátás** nagyjából megegyezik a szén-dioxid-semleges értékkel: a kibocsátások továbbra is keletkeznek, de máshol ugyanennyivel ellensúlyozzák azokat. Ekkor a folyamat kibocsátásának „nettó összki-bocsátása” nulla. Ha egy folyamat CO₂-t termel, de le is köti és tárolja, akkor nettó nulla lehet. Példa erre egy széntüzelésű erőmű, amely szén-dioxid-leválasztási és tárolási technológiával van felszerelve. (Zavaró, hogy néha a „nettó nullát” az összes üvegházhatású gázra vonatkoztatják, máskor pedig csak a szén-dioxidra.)

Nulla kibocsátás – Nulla kibocsátást eredményez a folyamat, ha egyáltalán nem szabadul fel CO₂. Jelenlegi rendszereinkben azonban egyetlen technológia sem iga-



zán nulla károsanyag-kibocsátású. Még a „legzöldebb” technológiának is van úgynevezett beágyazott kibocsátása. Ezek olyan kibocsátások, amelyek a technológia gyártása során keletkeznek. Az előfordulhat, hogy a *használatból származó* károsanyag-kibocsátás nulla. A szén-dioxid-semlegesség a szén-dioxid-kibocsátás teljes mennyiségének kiegyenlítését jelenti, a nettó nulla szén-dioxid pedig azt, hogy egyáltalán nem bocsátanak ki szén-dioxidot, így nem kell szén-dioxidot megkötni vagy ellensúlyozni. Például egy vállalat épülete, amely teljes egészében napenergiával működik, és nulla fosszilis tüzelőanyagot használ, az energiáját „nulla széndioxid-kibocsátású” minősítheti.

Alacsony szén-dioxid-kibocsátás – Ez a kifejezés a marketing területére vezet. „Alacsony kibocsátású” a folyamat, ha kevesebb CO₂-t termel, mint amennyit a szokásos üzemeltetés indokol. Nem utal azonban a mennyiségre, nincs viszonyítási alap, ezért ez zavaró kifejezés, jobb elkerülni.

Klíma-pozitív – Ugyancsak marketing vonatkozású kifejezés. Néhány cég ezt a kifejezést használja a kibocsátás csökkentésére irányuló erőfeszítései leírására, arra, amit a tudósok szén-negatívnak neveznek.

Klíma-semleges – az üvegházhatást okozó gázok nullára való csökkentését jelenti, miközben kiküszöböli az összes többi negatív környezeti hatást, amelyet a folyamat okozhat.

Források

- https://www.compensate.com/articles/understanding-carbon-neutral-carbon-negative-net-zero-climate-positive?gclid=CjwKCAjwloCSBhAeEiwA3hVo_aVq_pi-Bamu5rW7JNjWgJjsSZpssNUFAcWcK72TVSr7xi-jlByoAHhoC5I4QAvD_BwE
- <https://plana.earth/academy/what-is-difference-between-carbon-neutral-net-zero-climate-positive/>
- <https://www.allpowerlabs.com/carbon>
- <http://www.smallworld.com.hk/ethical.php>